

maade er den meest hensigtsmæssige for Besidderer og Staten. Der kan opkastes Tvivl om Maaden for denne Sags Fremgang, da navnlig et Folk, som nys er politisk myndiggjort, vanskelig vil kunne tænke sig Ret eller Nødvendighed for Staten til ved indskrænkende Foranstaltninger at umyndiggjøre en heel Klasse Medborgere i nogle af de vigtigste og nærmeste Contractforhold. Statsmagtens Op-gave kan altsaa kun være at løse de Baand, som stille sig hindrende i veien for Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, og som for Tiden unddrager omtrent $\frac{1}{3}$ Deel af alt contribuabelt Hartkorn i Danmark fra at være Gjenstand for Kjøb og Salg. Det er denne Løsning, som Lovforslaget gaaer ud paa, og da det indskrænker sig alene til Fæstegodsset, anbefaler det sig ikke blot ved Tidsaanden, men ved selve Grundlovens Bestemmelser. Der er opkastet det Spørgsmaal, om Arvefæste ikke kunde være at foretrække. Flere Talere have derom yttret sig, og jeg skal endnu kun tilføie, at navnlig i Jylland vil Arvefæste vanskelig finde nogen virksom Fremgang. Bonden vil enten være Selveier eller Fæster; han ynder ikke at være en Mellemting, og paa Steder, hvor Arvefæste søges udbredt, hører man ikke sjelden Almuen yttre: vi blive derfor dog ikke rigtige Selveiere. Den høitærede Justitsminister har yttret, at en Nedsættelse af de 20 pCt., som Lovforslaget indeholder, at der skulde tillægges Fideicommissbesidderen, burde nedsættes, navnlig for den halve Deel af Godsset, der sidst folgtes. Jeg skal paa ingen Maade erklære mig for nogen Nedsættelse, men skulde nogen Nedsættelse finde Sted, da vilde jeg snarere anbefale, at den skulde stee for den første Trediedeel af Godsset, da den første Trediedeel af Godsset i Reglen maa antage at kunne sælges hurtigt og med Lethed, medens Salget ikke gaaer saa raske fra Haanden for den øvrige Deel af Godsset, og med Hensyn hertil vilde en Forhøielse i Procenterne for denne sidste Deel meget snarere være at foretrække end en Nedsættelse.

Ordføreren: Da de Indvendinger, som ere fremsatte mod det forelagte Lovudkast, allerede ere imødegaaede af flere af Udvalgets Medlemmer og af andre Medlemmer af Thin-

get, saa behøver jeg kun at yttre mig ganske kort med Hensyn til dem. Forsaa vidt det er yttret, at det foreliggende Lovforslag er nødvendigt paa Grund af den Foranstaltning, der alt i forrige Efteraar fra Regjeringens Side er bleven truffen med Hensyn til at befordre Fideicommiss-Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, maa jeg kun bemærke, at de Bevillinger, som der ved denne Foranstaltning blev aabnet Udsigt til, ere befundne ikke at have svaret til Diemedet, hvad der ogsaa af den ærede Justitsminister er blevet erkendt, idet Erfaringen har vist, at slige Bevillinger i den senere Tid ikke ere blevne ansøgte. Det forekommer ogsaa saavel Forslagsstillerne som Medlemmerne af Udvalget klart, at der er gyldig Grund for Lehnbesidderen til ikke at søge saadanne Bevillinger, idet de Bestemmelser, som skulle optages i Bevillingerne, sætte Lehnbesidderen under en for dem mindre behagelig Control af de saakaldte curatores fideicommissi, ligesom der ogsaa var givet Familien Adgang til at kontrollere Afhændelsen, idet disse curatores fideicommissi ikke kunde antages af vedkommende Lehnbesiddere uden efter Overenskomst med Familien.

Forsaa vidt der dernæst har været Spørgsmaal om, hvorledes Lovforslaget er at forstaae, nemlig om det har været Meningen af Afhændelsen af Fæstegods paa Lehn- og Fideicommissgodser skal finde Sted til fuldkommen Eiendom eller til Arvefæste, bemærkes, at Udvalget har meent, at de Afhændelser, som Lovforslaget søger at fremme kun skulde finde Sted til fuldkommen Eiendom. Man ansaae nemlig Overgangen til Arvefæste, at være mindre heldig og hensigtsmæssig navnlig paa en Tid, hvor man, om just ikke i vor Lovgivning, saa dog i flere fremmede, Landes Lovgivning har bestemt, at de faste Afgifter, der hidtil uafsløselig hvilede paa faste Eiendomme, skulde afløses. Det er ogsaa antageligt, at en sliq Bestemmelse eller en sliq Retning vilde gjøre sig gjældende her i Tidens Løb, og Følgen deraf vilde altsaa blive, at den Fordeel, man vilde naae ved at fremme Afhændelsen af Fæstegods ved dets Overgang til Arvefæsteiendom, ikke vilde naaes.

Det er dernæst med Hensyn til det forelagte